

KUMI- JA NAHKATYÖVÄEN LIITTO KNL ry
PL 180, 00531 HELSINKI
Puh. (90)750 044
Telefax (90)714 989
Hilkka Häkklä

Puhe

17
LIITE 1

23.10. 1993

1

KNL:N ylimääräinen liittokokous
24.10.1993 Työväentalolla Helsingissä

Hyvät Liittokokousedustaja
Arvoisat Kutsuvieraat
Hyvät Toverit

Minulla on ilo toivottaa teidät lämpimästi tervetulleiksi Kumi-Nahkatyöväen Liiton ylimääräiseen liittokokoukseen.

Olemme kokoontuneet tänne Työväentalolle hyvin historialliseen kokoukseen. Kumi- ja Nahkatyöväen liiton ylimääräinen liittokokous on kutsuttu koolle käsittelemään 96-vuotiaan ammattiliiton itsenäisen toiminnan lopettamista.

Vuonna 90-liittokokouksessa tehtyjen päätösten pohjalta aloitettiin selvitystyö isomman liittokokonaisuuden muodostamiseksi

Kolme vuotta kestäneen selvitystyön tuloksena Kumi- ja Nahkatyöväen liitto sekä Kemian työntekijäin liitto ovat yhdistymässä 32.000 jäsenen ammattiliitoksi. Selvitystyössä kiinteästi mukana ollut Lasi- ja Posliinityöväen liitto tulee vajaan vuoden kuluttua päättämään mukaantulostaan uuteen liittokokonaisuuteen. Jos heidän päätöksensä on myönteinen tulee uuden liiton jäsenmääräksi 37.000 jäsentä.

96-vuotta sitten kokoontui Helsingissä joukko suomalaisia suutareita ja suutarimestaria maata käsittävään suutarien kokoukseen perustamaan alalle omaa ammattiliittoa. Puheenjohtajaksi valittiin Eetu Salin. Hänestä tuli myös erittäin merkittävä henkilö koko suomalaiselle työväenliikkeelle.

Perustamiskokouksessa tehtiin merkittäviä päätöksiä järjestön tulevista tehtävistä. Suutarin ammatinharjoittajan työoloja ja yleissivistystä haluttiin kohentaa. Työaika haluttiin rajoittaa 10:een tuntiin.

Ulkomaista tuontia pyrittiin rajoittamaan siten että ulkomaisen jalkineen korjauksesta päätettiin ottaa 50% korkeampi hinta. Joten pitkien perinteitten pohjalta liitto on käynyt työllisyyskamppailua jalkineiden halpatuonnin rajoittamiseksi.

Nämä päätökset jäivät silloin toteutumatta, vasta monien taistojen ja vaikeuksien kautta asiat etenivät.

KUMI- JA NAHKATYÖVÄEN LIITTO KNL ry
PL 180, 00531 HELSINKI
Puh. (90)750 044
Telefax (90)714 989
Hilkka Häkkinä

Puhe

23.10. 1993 2

Sotien melskeessä liitto on kaksi kertaa hajotettu.- Viimeinen yhtämittäinen itsenäinen toiminta alkoi vuonna 1937, jäsenmäärä oli silloin 1200. Tämän jälkeen jäsenmäärän kehitys alkoi hitaasti kasvaa, ol- len korkeimmillaan vajaa 16.500 jäsentä. Kenkä- ja Nahkateollisuuden rajun saneerauksen seurauksena jä- senmäärä on pudonnut nykyiseen 9900 jäseneseen.

Liiton 96 vuotta jatkuneen itsenäisen toiminnan päät- tyminen ei merkitse menneen historian unohtamista. Eetu Salin ja hänen jälkeensä tuhannet muut aktiivit ovat vuosien saatossa tehneet arvokasta työtä tais- tellessaan paremman huomisen puolesta, ja sitä työtä me jatkamme uudessakin liitossa.

Uskon että ammattiliitoissa tulee jatkumaan kiinnos- tus muodostaa suurempia liittokokonaisuuksia. Vain voimien ja resurssien kasvattamisella pystymme tule- vaisuudessa kohtaamaan ne ongelmat ja haasteet joita ammattiliitoilla on edessään.

Maan hallituksen, sekä työnantajien pyrkimyksenä on ay- liikkeen toimintaoikeuksien heikentäminen. Yksis- tään tästä syystä ammattiliittojen on oltava iskuky- kyisiä ja taloudellisesti vahvoja, jos tulevaisuudes- sakin aiotaan jäsenten etujen puolustajina toimia. Tämä vaatii perustan laajentamista ja vahvistamista yhä enemmän myös työpaikkatasolla.

Ammattiyhdistysliikkeen koneisto ja toimintamallit ovat vielä pitkälti peräisin 40-50 luvuilla vallin- neitten käsitteiden pohjalta. Toimintaorganisaatio rakennettiin silloin vastaamaan työnantajien organi- saatiota, ay- liikkeen tavoitteita ja käsitystä demok- ratiasta, sekä toimimaan edunvalvonnan organisaatio- na. Suurin osa näistä perusteista on muuttunut.

On otettava huomioon että ihmiset muuttuvat. Jäsenra- kenteemme on aivan erilainen kuin 50-luvulla. Nais- ten osuus on kasvanut, samoin koulutustaso. Jäsentem- me kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin on muuttu- nut, ja sen myötä arvot ja asenteet.

Ammattiyhdistysliikkeen toimintamallien ja organisaa- tioiden on tulevaisuudessa pystyttävä yhä enemmän auttamaan ammattiosastoja, luottamusmiehiä ja yksit- täisiä jäseniä niissä ongelmissa joita he kohtaavat työpaikalla arkisissa asioissa.

19

Edunvalvonnan haasteet ovat suuret. Samalla kun meidän on kyettävä tehokkaaseen torjuntataisteluun, on myös kyettävä kehittämään jäsenistömme työ ja palkkaolosuhteita.

Työnantajien tulevaisuuden toimintalinja on sopia kaikista asioista paikallisesti. Ammattiyhdistysliike ei siihen voi suostua. Työministeriön toimeksiantosta paikallisen sopimisen esteitä tutkinut Sakari Timonen varoittaa, että liian nopea siirtyminen yrityskohtaisiin sopimuksiin lisää ristiriitoja yrityksen sisällä.

Suomalaisissa yrityksissä paikallisen sopimisen suurimpia esteitä ovat jäykät menettelytavat ja autoritäärinen johtaminen. Tutkija toteaa että tavoitteeksi asetettu joustava tuotanto voisi toteutua jos työntekijät viihtyisivät työssään, työpaikan johtamistavat olisivat inhimillisiä, koulutuksessa ja työssä palkittaisiin laajaa osaamista, sekä yrityksen organisaatio kevennettäisiin vähemmän viralliseksi. Nyt johtamistavat ovat vielä pitkälti käskemistä ja valvomista.

Tämänkaltaisessa työympäristössä työntekijä kokee pelkoa ja turvattomuutta eikä se ole pohja paikalliselle sopimustoiminnallemme. Työnantajat tekevät karhunpalveluksen paikallisen sopimustoiminnan kehittämiseksi, kun he nyt härkämäisesti, liittokohtaisia sopimuksia ajaessaan vaativat myös paikallisen sopimisen pakkoa. Näinhän toimittiin aikoinaan joustojen suhteen joten mitään ei ole opittu.

Paikallinen sopiminen on haaste jonka kehittäminen on perustuttava paikallisten sopijapuolten tasaverlaiseen asemaan ja riittävään oikeussuojaan. Tämän vuoksi liitto ei voi hyväksyä lainsäädännöllä ja yksistään työnantajien direktio oikeudella tehtäviä sopimusmalleja

Uudessa liitossa tulee olemaan yli 800 työpaikkaa jossa on alle 30 työntekijää, monella näistä työpaikoista ei löydy minkäänlaista luottamusmies organisaatiota, siksi meidän on hyvin tarkkaan määriteltävä paikallisen sopimisen reunaehdot

23.10. 1993

4

Hyvät toveri

Ammattiyhdistysliike on kolmen viimeisen vuoden aikana vannonut keskitettyjen sopimusten nimeen. Se ei ole ollut helppoa edes keskusjärjestöille. Liitot ovat olleet natisten mukana eikä jäseniltäkään ole kovin positiivista palautetta tullut.

SAK:n hallitus on asettanut tulevan sopimuskierron tavoitteeksi keskitetyn sopimuksen, joka sisältää 150 pennin palkankorotukset. Tavoite on oikea ja olisi toivottavaa että työnantajapuolelta löytyisi yksimielisyyttä keskitetyn syntymiseen. Kumi-Nahkatyöväen Liitto jätti kuluvan viikon torstaina kaikkia sopimusaloja koskevat teksti-
muutosesitykset työnantajille.

Työnantajien omia esityksiä emme vielä saaneet. Keskusteluissa tuli ilmi että työnantajien esityksensä tulevat koskemaan paikallisen sopimisen laajentamista, sekä palkanmaksu velvollisuuden siirtämistä enemmän tehtyyn työaikaan.

Arkipyhäkorvauksien, lomarahojen ja pekkaspäivien heikennyksiin heidän tulevat esityksensä painottuvat jos liittokohtaisiin neuvotteluihin joudutaan. Uskon kuitenkin että meillä on hyvät mahdollisuudet uuteena, ja järjestöllisesti vahvempuna liittona puolustaa jäsentemme oikeuksia ja sopimusturvaa myös liittokohtaisella kierroksella.

Me tiedämme että tässä maassa on perustavanlaatuisia ongelmia joiden kanssa joudumme vastakkain riippumatta siitä tehdäänkö keskitetty vai liittokohtainen sopimus.

Esko Ahon hallitus ei ole kyennyt omassa talouspolitiikassaan esittämään uskottavia vaihtoehtoja laman voittamiseksi, vaan sen toimet ovat lyhyellä aikavälillä vain kärjistäneet ongelmia, joista suurin on työllisyysongelma. Taloudessamme on vallinnut ristiriitojen ja päättämättömyyden tila.

Liiton jäsenet ovat joutuneet kokemaan pitkään jatkuneen työttömyyden hyvin raskaana. Korkean työttömyyden seurauksena sosiaali ja terveysministeriö on nostanut kassan jäsenmaksua vuosittain. Vuonna 1990 kassan jäsenmaksu oli 0.25 prosenttia. Vuoteen 1993 mennessä kassan jäsenmaksu on noussut 1,25 prosenttiin.

Työttömyyden huippu lienee aloillamme jo saavutettu ,vaikka kassa maksaakin kuluvana vuonna noin 100 miljoonaa markkaa työttömyyspäivärahoja, eli saman kuin viimevuonnakin. Tämän vuoden kesäkuussa alojemme jäsenistä oli vielä lähes 30 prosenttia työttömänä.

Syyskuuhun mennessä työttömyys oli alentunut 23.7 prosenttiin. Alennus johtuneen kenkäteollisuuden kilpailukyvyn paranemisesta, jonka seurauksena lomautukset ovat oleellisesti vähentyneet.

Vaikka työttömyys meidän aloillamme on alentunut sitä se ei ole tehnyt yleisesti. Suomessa työttömyys prosentti on yksi Euroopan korkeimpia, kun työttömien määrä lähentelee 500.000, heistä arvellaan ensivuoden lopussa olevan jo yli 200.000 pitkäaikaistyöttöä.

Suomalainen yhteiskunta on valintojen edessä niihin valintoihin pitää myös ammattiyhdistysliikkeen pystyä vaikuttamaan. Yhteiskunnallamme on varaa syyttää kymmeniä miljardeja markkoja pankkien tukemiseen. Samaa aikaa leikataan kaikkein heikompiensaisten toimeentuloa.

Nyt olisi viimeistään järkevämpää miettiä kokonaisvaltaisesti koko työttömyysongelmaa. Eikö ole järkevämpää alentaa työttömyyseläkeikärajaa ja näin mahdollistaa ikääntyvien työntekijöiden pääsy eläkkeelle, kuin juoksuttaa ikääntyviä työttömiä työvoimatoimistoissa hakemassa työtä, jota ei heille ole mahdollisuutta tarjota seuraavan viiden vuoden aikana. Työttömyyseläkkeen ikärajan alentaminen on otettava myös ay-liikkeessä uuden tarkastelun kohteeksi.

Tuloerojen kasvamisen myötä yhteiskunnalliset ongelmat kärjistyvät. Jos keskeiset lasten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavat tekijät, kuten päivähoito, terveydenhoito ja koulujärjestelmät romutetaan, jää jäljelle yhteiskunta jossa vain huostaanotoista ja pakkosijoituksista vastataan. Maan hallituksella on selvää halua luokkayhteiskuntaan, siirtämällä nämä yhteiskunnan hyvinvoinnille tärkeät palvelut markkinavoimien haltuun.

KUMI- JA NAHKATYÖVÄEN LIITTO KNL ry
PL 180, 00531 HELSINKI
Puh. (90)750 044
Telefax (90)714 989
Hilkka Häkkilä

Puhe

22

23.10. 1993

6

Voi kysyä että haluavatko suomalaiset sellaisen yhteiskunnan, jossa jokainen joutuu selviytymään yksin, jossa vain isolla rahalla saa välttämättömät palvelut. Yhteiskunnan, jossa yhä suurempi osuus julkisista menoista kuluu järjestyksen ja oman henkilökohtaisen turvallisuuden ylläpitämiseen. Uskon että emme halua.

Kansantalouden kannalta hallituksen politiikka on yhä kasvavien työttömyyslukujen valossa järjetöntä rahan ja ammattitaitoisen ihmisen työpanoksen hukkaan heittämistä. Nyt ei ole leikkaamisen aika, vaan järkevän rakentamisen ja ihmisten hyvinvointiin ja koulutukseen investoimisen aika. Tämän pitäisi maan hallituksenkin vihdoin tajuta.

Hyvät kokousedustajat toivon että voimme tehdä historiallisia , mutta rakentavia päätöksiä jäsentemme parhaaksi. Muistakaamme että, "tärkeintä maailmassa ei ole se, missä olemme, vaan mihin suuntaan olemme menossa.

Satamaan päästäksemme on meidän purjehdittava joskus tuulen mukana ja joskus sitä vastaan.

Mutta purjehdittava meidän on, ei ajelehdittava eikä seisottava ankkurissa".

Julistan kokouksen avatuksi.